

SJEĆANJE NA OSNIVANJE SAVEZA GIG-a JUGOSLAVIJE

Društveno stručna djelatnost od oslobođenja prolazila je kroz razne organizacione forme. U početku su bile osnovane za našu struku geodetske sekcije, koje su djelovale unutar Društva inženjera i tehničara pojedinih narodnih republika. Rad u ovim sekcijama odvijao se pod specifičnim uvjetima za svaku sekciju geodeta obzirom na materijalne i kadrovske mogućnosti i na probleme, koji su se postavljali u poslijeratnim prilikama.

Opća težnja da se sprovede dosljedna decentralizacija i postigne samoupravljanje u privredi, imala je odraza i na organizaciju stručnih udruženja i njihovu djelatnost. Osjećala se težnja za osamostaljenjem stručne djelatnosti, a također i potreba povezanosti među republičkim udruženjima, kao i zajedničkom djelovanju u stručnim pitanjima. Tadašnja organizaciona forma DIT-a i Saveza društava DIT-a nije tom cilju odgovarala. Pojedine struke osjećale su potrebu jače stručne afirmacije i reprezentativnosti kako unutar zemlje, tako i prema inostranim stručnim organizacijama.

Logično je da su o tim problemima raspravljala i naša udruženja u pojedinim republikama. Postojao je niz pitanja od zajedničkog interesa za sva republička udruženja. To su u prvom redu predstavljanja struke pred našim vlastima, prema srodnim stranima stručnim udruženjima, razmjena iskustava, međusobna suradnja i drugo.

Neposredno nakon V proširenog plenuma Saveza DIT-a Jugoslavije, koji je održan u prosincu 1950. godine, osnovano je nekoliko stručnih republičkih društava, a nešto kasnije osnovani su i njihovi Savezi.

Unutar naših stručnih udruženja postojala je također težnja za istom takvom organizacijom, a također i za osnivanje jednog zajedničkog koordinacionog i reprezentativnog tijela, koje bi preuzelo sve one zadatke od zajedničkog stručnog interesa. Tako je nakon izvjesnih dogovaranja, a na inicijativu Društva geodetskih inženjera i geometara Bosne i Hercegovine, došlo do konferencije delegata Društava geodeta iz svih republika. Konferencija je održana u Beogradu 20. XI 1952. godine, neposredno uoči Kongresa Saveza društava inženjera i tehničara FNRJ.

Na Konferenciji su učestvovala po tri delegata iz svake republike. Predsjednik Društva GIG-a NR Bosne i Hercegovine Salih Kabil izložio je u svom referatu potrebu osnivanja Saveza geodetskih društava. Njegov prijedlog bio je da se već ova Konferencija smatra početkom osnivanja Saveza i predložio je nacrt Statuta Saveza. O tome je postignuta potpuna suglasnost svih delegata, smatrajući da je osnivanje Saveza neophodno, u interesu geodetske struke i službe. Delegati su se osim toga složili u nizu bitnih pitanja organizaciono-tehničke naravi. Na ovom sastanku pretresen je i nacrt Statuta Saveza, predložena

je privremena uprava, koja će voditi poslove Saveza do saziva kongresa, na kojem će se donijeti konačan tekst Statuta i izabrati uprava Saveza.

Ipak je na konferenciji donesen privremeni Statut, pri čemu je došlo do sporazuma o nizu osnovnih članova Statuta. Tada je usvojen prijedlog o nazivu Saveza tj. da bude »SAVEZ GEODETSKIH INŽENJERA I GEOMETARA FNR JUGOSLAVIJE«, sa sjedištem u Beogradu. Odlučeno je da delegati Društava, koji učestvuju na Konferenciji, budu članovi privremenog plenuma Saveza.

Delegati na konferenciji bili su slijedeći:

Za Društvo GIG-a Bosne i Hercegovine — Salih Kabil, Ing. Ismet Aganović i Ivan Tropan; za Geodetsku sekciju DIT-a Crne Gore — Maksim Maksimović, Vladimir Leković i Novo Lakić; za Društvo GIG-a Srbije — Ing. Radoslav Ukropina, Ivan Kazija i Ing. Nikola Činklović; za Društvo GIG-a Makedonije — Ivan Tolevski, Petar Miševski i Čedomir Penčić; za Društvo GIG-a Slovenije — Ing. Franjo Rudl, Anton Košir i Franjo Trnovec; za Geodetsko društvo Hrvatske — dr Mirko Tomić, Prof. Ing. Mato Janković i Dane Vukovojač.

Između ovih članova plenuma konstituiran je privremeni upravni odbor u sastavu: Ing Radoslav Ukropina predsjednik, Ing Ismet Aganović I. potpredsjednik, dr Mirko Tomić II. potpredsjednik, Ing. Nikola Činklović I. sekretar, Maksim Maksimović II. sekretar, Ivan Kazija blagajnik, Anton Košir i Ivan Tolevski članovi odbora.

Za delegate Saveza u novi upravni odbor Saveza društava inženjera i tehničara, a na osnovi predloženog Statuta, izabrani su dr Mirko Tomić i Ing Ismet Aganović.

Na ovom sastanku je odlučeno, da se u cilju afirmacije geodetske struke, pravilnog usmjeravanja djelovanja Saveza, raspravljanja o daljnjem radu s obzirom na potrebe u izgradnji zemlje, organizira i održi Kongres geodetskih inženjera i geometara FNR Jugoslavije. Dogovoreno je da se Kongres održi prije početka terenske sezone radova u drugoj polovini marta mjeseca 1953. godine u Zagrebu. Organizacija kongresa povjerena je Geodetskom društvu Hrvatske uz pomoć svih ostalih Društava.

Kongres je trebao imati manifestacioni karakter, ali da na njemu budu raspravljani i aktuelni problemi struke, problemi organizacione i stručne naravi, koji su u ono vrijeme našeg društvenog razvoja u našoj zemlji bili aktuelni.

Prvi Kongres GIG-a FNRJ nije se mogao organizirati u tako kratkom vremenskom roku, pa je održan 6. do 10. decembra 1953. godine pod pokroviteljstvom dr Vladimira Bakarića.

Tok rada Kongresa detaljno je prikazan u Geodetskom listu 10—12 1953. godine. Rad kongresa odvijao se u plenumu na početku i kraju, inače stručna problematika se raspravljala u pet komisija.

Na kraju je usvojen na plenarnoj sjednici Statut. Interesantno je da u ovom statutu naziv Saveza nije onaj koji je usvojen na Konferenciji delegata republičkih društava. U članu 1. Naziv, sedište i pečat, stoji:

»Društva geodetskih stručnjaka narodnih republika udružuju se i obrazuju SAVEZ GEODETSKIH DRUŠTAVA FNRJ, kao najviši društveni organ geodetskih stručnjaka FNRJ.«

Razlozi koji su uvjetovali da se ovakav naziv daje našem Savezu bili su vjerojatno u tome što nazivi republičkih društava nisu bili tako usklađeni da se prihvati prijedlog koji je usvojen na Konferenciji delegata geodetskih društava. Međutim to ništa ne smeta da se termin osnivanja Saveza GIG-a Jugoslavije računa od 20. XI 1952, kada je taj naziv na Konferenciji delegata, s punovažnim ovlaštenjima članova njihovih Društava, jednoglasno prihvaćen. Naziv Saveza koji sada slavi 25. godišnjicu uspješnog djelovanja usvojen je na II Kongresu GIG-a Jugoslavije u Ohridu 13—16. oktobra 1957.

Prof. M. JANKOVIĆ